

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΣ
ΚΥΡΙΑΚΗ Ε' ΜΑΤΘΑΙΟΥ (8/7/2012)

Αγίου Μεγαλομάρτυρος Προκοπίου

Ο Άγιος Προκόπιος και το Μυστήριο του Γάμου

Στην εποχή του ειδωλολάτρη Ρωμαίου Αυτοκράτορα Διοκλητιανού, μάς μεταφέρει, αδελφοί μου, η μνήμη του Αγίου Μεγαλομάρτυρος Προκοπίου, την οποία εορτάζει η Εκκλησία μας σήμερα. Ο πατέρας του Χριστόφορος ήταν ευλαβής και πιστός άνθρωπος, αλλά η μητέρα του Θεοδοσία ήταν ειδωλολάτρισσα. Αυτή, μετά τον θάνατο του συζύγου της, ανέλαβε πλήρως την ανατροφή του Νεανία – έτσι λεγόταν πριν ονομαστεί Προκόπιος. Εκείνη τον οδήγησε στον Διοκλητιανό, ο οποίος τον έχρισε Δούκα της Αλεξάνδρειας και τον απέστειλε στην περιώνυμη πόλη για ν' αναλάβει τα καθήκοντά του.

Η πορεία εκείνη προς την Αλεξάνδρεια, όπου πήγαινε για να φονεύσει κάθε Χριστιανό, έμελλε να καταστεί σταθμός στη ζωή του. Φοβερός καύσωνας, αλλά και σεισμός και αστραπές σημειώθηκαν καθ' οδόν. Εν μέσω αυτών των σημείων, σαν άλλος Σαύλος, άκουσε φωνή να τού λέει: «Νεανία, ποιόν καταδιώκεις;» και ο Νεανίας αποκρίθηκε: «έχω εντολή να φονεύσω όλους τους Χριστιανούς». Τότε, μέσα στη νύχτα, ένας Σταυρός έλαμψε υπέρ τον ήλιο και ακούστηκε φωνή που έλεγε: «Εγώ Είμαι ο Ιησούς Χριστός, ο Εσταυρωμένος, αυτός που καταδιώκεις». Η εμφάνιση του Θεανθρώπου Ιησού στον νεαρό ειδωλολάτρη άρχισε να γκρεμίζει μέσα του τον παλιό άνθρωπο. Μια νέα ζωή ανέτειλε. Το φως της αλήθειας εξαφάνισε το σκοτάδι της πλάνης. Ο Θεός των Χριστιανών άρχισε να γίνεται και δικός του Θεός.

Το γεγονός αυτό ήταν αρκετό να τον προβληματίσει και να τον πείσει όχι μόνο να μην θανατώσει τους Χριστιανούς, αλλά και ο ίδιος να πιστέψει στον Χριστό. Όταν, όμως, εκμυστηρεύθηκε στην μητέρα του πως έγινε Χριστιανός, αυτή, αφού δεν κατάφερε να τον μεταπείσει, τυφλωμένη από την δαιμονική πλάνη, φέρθηκε όπως καμία μητέρα δεν φέρεται ποτέ στο παιδί της: τον κατέδωσε στον Αυτοκράτορα. Ο Διοκλητιανός διέταξε τον Δούκα της Καισάρειας Ουλκίωνα να τον ανακρίνει και ο Νεανίας ομολόγησε απερίφραστα ότι είναι Χριστιανός και ταυτόχρονα, αρνήθηκε να προσποιηθεί, έστω, ότι θυσιάζει στα είδωλα, παρόλο που έτσι θα απέφευγε το μαρτύριο. Τότε ο Ουλκίωνας τον οδήγησε στην Καισάρεια, όπου τον παρέδωσε σε φρικτά βασανιστήρια. Το βράδυ της ίδιας μέρας ημέρας, ενώ ο Νεανίας βρισκόταν κατάκοιτος και δέσμιος μέσα στη φυλακή, τον επισκέφθηκαν Άγγελοι Κυρίου για να τον παρηγορήσουν. Ακολούθως,

παρουσιάστηκε μπροστά του ο ίδιος ο Ιησούς Χριστός, ο οποίος θεράπευσε τον Νεανία, τον περιέλουσε με άκτιστο φως και του είπε: «Προκόπιος θα ονομάζεσαι, γιατί θα προκόψεις στην αρετή».

Τον Προκόπιο πλέον, περίμεναν ανείπωτα μαρτύρια. Η καρτερία του, όμως, η υπομονή και η εμφανέστατη προστασία του Θεού έγιναν αφορμή και η μητέρα του να μεταστραφεί και να πιστέψει στον Χριστό και πολλοί από τους διώκτες του να βρουν το δρόμο της σωτηρίας, διά του μαρτυρίου. Ο ίδιος, τελικά, οδηγήθηκε στον, δι' αποκεφαλισμού, μαρτυρικό θάνατο.

Ο Άγιος Προκόπιος, όμως, δεν έρχεται στο προσκήνιο της Εκκλησιαστικής μας ζωής μόνο κατά την σημερινή ημέρα της μνήμης του. Το όνομά του ακούγεται και μνημονεύεται στην ιερολογία του Μυστηρίου του Γάμου, συνδεόμενο με το γεγονός της προκοπής, την οποία η Εκκλησία μας εύχεται στους νεονύμφους, στην κοινή, πλέον, ζωή τους. Ο Άγιος παρουσιάζεται, τρόπον τινά, ως η ενσάρκωση της προκοπής και ευχή για προκοπή. Στην τελευταία ευχή του Μυστηρίου ο Ιερέυς ευλογεί το ζευγάρι, ευχόμενος η Αγία Τριάδα να τού παράσχει *προκοπήν βίου και πίστεως*, ενώ και στην απόλυση της Ακολουθίας το όνομά του δεσπόζει, καθιστώντας την παρουσία του Αγίου κομβική στην λογική του Μυστηρίου του Γάμου. Η σύνδεση του Αγίου Προκοπίου με την ευχή της Εκκλησίας για την προκοπή των ανθρώπων επισφραγίζεται και από την υμνογραφία που περιβάλλει το πρόσωπό του: Από τους ιερούς υμνογράφους εγκωμιάζεται ως *«προκόπτων εν Θεώ»¹* ή *«τη πίστει προκόπτων»²* ή *«φερωνύμως προκόπτων»³*. Στο πρώτο δε ιδιόμελο των στιχηρών των αίνων, χαρακτηριστικά συσχετίζεται προς την προκοπή των πιστών: *«ως προκόπτων εν Θεώ, πάντας πρέσβευε, αθλοφόρε, προκόπτειν εν αυτή... εν θεαρέστοις οδοίς και θείαις πράξεσιν ευαρεστούντας αυτό»*.

Για τους λόγους αυτούς, αγαπητοί μου, ας ευχηθούμε ο Άγιος Προκόπιος να πρεσβεύει για όλους μας, ώστε να προκόπτουμε στην ζωή του Χριστού, καλλιεργώντας μέσα μας τον κόσμο των αρετών, κυρίως της αγάπης και της μετάνοιας, οι οποίες είναι ικανές να μορφώσουν εντός μας τον Ίδιο τον Χριστό, τη δόξα και το καύχημά μας, την λύτρωση και την σωτηρία μας. ΑΜΗΝ!

Αρχιμ. Ε.Ο.

---

¹ Δοξαστικό Αίνων

² Κοντάκιο - Οίκος

³ Εξαποστειλάριο

